

USA a Čína – nová studená vojna?

Branislav Krasnovský

1. augusta 2020 ✚ Politika

Posledný prejav amerického ministra zahraničných vecí Mika Pompea vzbudil pozornosť medzi geopolitikmi a politickými analytikmi. Otvorene sa začína hovoriť o nastávajúcej studenej vojne medzi USA a Čínou.

Američania sa teraz znovu snažia vystupovať rozhodným spôsobom v zahraničnej politike, avšak americké neúspechy v zahraničnej politike voči Rusku priniesli so sebou zmeny v jej zameraní. Rusko dnes kvôli Číne stratilo štatút hlavného nepriateľa USA, za najväčšieho nepriateľa USA Pompeo označil Čínu.

Novinári na Západe porovnávajú Pompeov prejav s Churchillovým prejavom z roku 1946 vo Fultone, ktorý znamenal začiatok Studenej vojny so ZSSR a jeho satelitmi. Porovnávať však Pompea s Churchillom nie je úplne adekvátne, Pompeo nedosahuje intelektuálne kapacity bývalého britského premiéra.

Pompeo sa snaží všetkými možnými spôsobmi v trojuholníku Rusko – Čína – USA čo najviac oslabiť Čínu. Skúša kopírovať Henryho Kissingera, ktorý pred približne 50 rokmi dokázal získať na americkú stranu komunistickú Čínu. To výrazne oslabilo ZSSR, ktorému nevyhovovala konfrontácia s Čínou na Amure, v Afganistane a takisto v súvislosti s Vietnamom. Teraz by sa pozície Ruska a Číny v tomto trojuholníku mali vymeniť.

Pompeo počas svojho posledného prejavu hovoril aj o americkej ekonomike vo vzťahu k Peking.

„Angažovanosť, akú sme vo vzťahu k Číne vykonávali, nepriniesla so sebou také zmeny, aké si predstavoval prezident Nixon“ doslovne uviedol americký minister zahraničných vecí Mike Pompeo.

Suvisiaci článok
Vo svojom prejave Pompeo označil prezidenta Číny Xi Jinpinga za prívrženca totalitnej ideológie, *„Čína túži po svetovej hegemónii, založenej na čínskom komunizme. USA musia čeliť tvrdej pravde a akmanipulácie storočie čínskym storočím, ako sníva Xi Jinping, potrebujú Američania novú stratégiu, ktorá by zachránila americkú ekonomiku a americký spôsob života. Svet nemôže byť bezpečný, pokiaľ sa Čína nezmení“*. Je však otázne, či sa podarí ekonomiku zachrániť a či americký spôsob života a drancovania prírodných zdrojov nie je pre svet príliš nákladný a rovnako je otázne, či majú Američania dostatok možností, aby mohli na Čínu úspešne zatlačiť.

Mike Pompeo verí, že *„slobodný svet bude nad nad čínskou tyraniou triumfovať“*. Podľa jeho slov Čína robí rovnaké chyby ako ZSSR, nedodržiava vlastnícke práva a zásady právneho štátu. Američania musia podľa neho použiť vo vzťahu voči Číne všetky metódy Ronalda Reagana, ktorý začal obdobie rozsiahlej konfrontácie so ZSSR a nakoniec aj triumfoval. Pompeo verí, že sa mu podarí podľa vzoru Kissingera spred 50 rokov získať na americkú stranu aj Rusko.

Ako studená sprcha preto zapôsobila na Pompea následná reakcia Ruska. Kreml Pompeovy predstavy odmietol a otvorene označil Čínu za svojho spojenca a *„krajinu s ktorou má Rusko nadštandardné partnerské vzťahy“*. Dmitrij Peskov, hovorca ruského prezidenta Putina uviedol, že *„Moskva sa nikdy nestane členom aliancie proti niekomu“*. Takže americké snahy presadzovať politiku *„rozdeľuj a*

panuj” narazili na svoje hranice. Hovorkyňa ruského ministerstva zahraničných vecí Pompeoove aktivity okomentovala ešte jasnejšie: „Toto nie je len agresívna rétorika, podporovaná agresívnymi činmi USA, ale ide o pokus vyvolať nejaký stret medzi Ruskom a Čínou. Môžem všetkých uistiť, že takéto aktivity nebudú mať úspech”

V súvislosti s tým, ako sa Američanom nedarí, sa zvyšuje aj agresívna rétorika Washingtonu. V minulosti bývalý viceprezident Mike Pence niekoľko krát predniesol podobné agresívne prejavy. Pompeoov prejav z hľadiska intenzity a agresivity však prekonáva všetky ostatné prejavy amerických štátnikov v posledných rokoch. Američania okrem toho vykonali zmeny aj vo svojich strategických dokumentoch, v ktorých už Čínu označili za „*strategického nepriateľa na rovnakej úrovni ako Rusko*”.

Ak k rétorike prirátame činy, tak vidíme, že Čína následne uzavrela v texaskom Houstone čínsky konzulát. Američania za podobných okolností pred niekoľkými rokmi vyhostili ruských diplomatov. Aj čínski diplomati dostali 72 hodín na to, aby opustili americkú pôdu, takže Číňania podobne ako v minulosti Rusi v zrýchlennom režime pálili množstvo tajných dokumentov, aby sa tieto dokumenty nedostali Američanom do rúk.

Čína označila americké kroky v súvislosti s Houstonom za provokáciu a porušenie medzinárodného práva. Čína pripravuje vyhostenie amerických diplomatov a uzavretie amerického veľvyslanectva vo Wu-chane. Aj Rusi po vyhostení svojich diplomatov v minulosti recipročne proti Američanom zasiahli, čo Američanov nepríjemne zaskočilo. Na vyhostenie amerických diplomatov sa už pravdepodobne teší čínska kontrarozviedka, vzhľadom na to, že aj ruská kontrarozviedka v minulosti privítala vyhostenie vysokého počtu amerických diplomatov, pretože sa tým úspešne rozpadla americká agentská sieť v Rusku.

Najväčším problém pre Američanov je skutočnosť, že Čína je hospodársky podstatne silnejšia, ako bol v minulosti ZSSR a ekonomicky sú dnes USA len tieňom USA z doby, keď v ich čele stál Ronald Reagan. USA čelia vážnej hospodárskej, humanitárnej a vnútro politickej kríze, ktorá ich pohlcuje. Pre Washington sú tak počiatočné podmienky novej Studenej vojny oveľa horšie ako boli v roku 1946. Mnohí odborníci sú však presvedčení, že americká protičínska rétorika je len súčasťou amerického predvolebného boja o prezidentské kreslo, pretože vykresľovanie Číny ako vonkajšieho nepriateľa vyhovuje v predvolebnom zápase rovnako republikánom i demokratom.

Ruskí odborníci sú presvedčení, že Američanom sa nepodarí zopakovať Kissingerov manéver zo začiatku 70 rokov. Vzťahy medzi Moskvou a Pekingom sa kvôli americkej agresívnej politike v posledných 30 rokoch úspešne prehĺbili vo vojenskej, politickej i ekonomickej oblasti. Rusi a Číňania dokonca kooperujú aj v oblasti systémov včasnej reakcie a varovania pri jadrovom útoku, Rusi a Číňania sa vhodne dopĺňajú, navzájom kryjú a spolupracujú.

Faktory, ktoré zjednocujú Peking a Moskvu prevažujú nad všetkým čo môžu Američania Rusom ponúknuť a americký prezident Donald Trump nemá žiadne tromfy k tomu, aby mohol s Moskvou vyjednávať a nemá ani adekvátne tromfy k tomu, aby mohol voči Číne úspešnejšie zasiahnuť. Vzťahy v rusko-čínsko-americkom trojuholníku sa tak vyvinuli výrazne v americký neprospech.

Pompeova slová prejavu zvučali veľmi naliehavo. „*Pokiaľ slobodný svet nezmení komunistickú Čínu, zmení komunistická Čína nás*” uviedol Mike Pompeo a varoval, že Číne ide o svetovládu, pričom čínsky

režim je stále autoritatívnejší doma a čoraz agresívnejší voči slobode vo svete. Čína podľa jeho slov mieri k brutálnej diktatúre.

Číňania Pompeove slová odmietajú. *„Pompeo vykonal škodlivé útoky proti Čínskej komunistickej strane a sociálnemu systému našej krajiny. Jeho prehlásenia sú absolútnym skreslením skutočnosti. Peking nemá záujem meniť USA a tie nebudú mať nikdy moc meniť Čínu”.*

O niečo neskôr to minister čínskych zahraničných vecí povedal ešte otvorenejšie: *„Čína nebude tancovať podľa USA a nikdy nebude tolerovať nezodpovedné činy americkej strany”.*

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/usa-a-cina-nova-studena-vojna/>